

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Örigenus Tōn Eis Tas Theias Graphas Exēgētikōn Apanta Ta Ellēnisti Heuriskomena

Cui idem præfixit Origeniana, Tripartitum opus, quo Origenis narratur vita,
doctrina excutitur, scripta recensentur

Origenes

Rothomagi, 1668

XI. & Oseam;

urn:nbn:de:hbz:466:1-25059

A fateor, nam id asserit Gennadius in Catalogo virorum illustrium: at quos prætexiit, non de industria, sed casu & librariorum oscitantia cenfeo fuisse sublato; alioquin sublatus quoque fuisset Prologus ad Damasum Homilias Origenis in Canticum præfixus; & iste alter ad Homilias in Ezechielem. In editione Merlini Prologo præfixus est hic titulus: *Prologus Translatoris ejusdem*: ejus nempe qui antecedentes Origenis Homilias in Ieremiam verterat, quem constat Hieronymum fuisse.

XI. Ostendimus superius ex Proemio Commentariorum Hieronymi in Oseam, parvum scripsisse libellum Origenem *ὅτι τὰ πρὸς ἀνομιὰν ἐκ τῶ ἀπὸ ἰεροῦ*, & aliud præterea in eundem Prophetam volumen *ἀνετάλον ἢ ἀπὸ λῆσον*. Ex utro petium sit istud fragmentum, quo conflatur octavum Philocaliæ caput, incertum est; ex alterutro petium esse certum est: nam quamvis id eis præmissum sit: *ἐν τῷ εἰς τὸ ἀπὸ ἰεροῦ*, Hieronymus autem loco laudato nullos ab Origene in Oseam scriptos fuisse Commentarios asserat dicens: *Rogavi eum (Didymum) ut quod Origenes non fecerat, ipse compleret, & scriberet in Osee Commentarios*, intelligendum est plenos in totum Oseam Commentarios Origenem non scripsisse, sed exiguos solum libellos.

XII. Viginti quinque in Matthæum Tomos Origenes elaboravit. Breve segmentum è primo Tomo adducit Eusebius libr. 6. Histor. cap. 25. eoque brevius aliud indidem profert Pamphilus in Apologetico. Aliud è secundo Tomo, Philocaliæ capite sexto exhibetur. Aliud asserit è septimo Tomo Pamphilus. Julius Cæsar Bulengerus in Disputationibus contra Casaubonum Part. 2. Diatrib. 3. pag. 191. fragmentum asserit ex Origene ad cap. 6.

C Matth. & p. 166. aliud ex eodem ad cap. 23. atque aliud item p. 167. ex insidem Expositionibus in Matth. ejus locum non indicat. Indiligens profecto Bulengerus, qui unde hæc habuerit sibi, Lectorem non monuit. An ex Codice aliquo manu scripto? vix credo: nam quicumque hodie supersunt, quicumque certe mihi noti sunt, vel à decimo tertio capite vel à sequentibus ducunt initium; in vigesimo secundo, vel citra desinunt. Fortasse igitur ex Catena aliqua prodierunt isthæc. Quanquam nihil habent ejusmodi, quotquot excussimus Catenas ego & Combefisus. In vetustis Codicibus manu exaratis Tomus undecimus cum sex proxime sequentibus reperitur. Codex Ladenburgensis, quo usus est Erasmus, à Matth. 13, 36. auspicabatur, quemadmodum & Holmiensis: Regius priore undecimi Tomi parte multatus est. In Catalogo librorum Ducis Bavariæ notatur Tomus undecimus initio quoque mutilus, cum proxime sequentibus quinque. Erasmus in Epistola ad Franciscum Cigalinum asserit nihil Origenis haberi in decimo Matthæi caput. At Vaticanus Codex fertur Tomis decimo, undecimo, duodecimo, & decimotertio. Scripserunt quoque Iosias Simlerus, & Conradus Frisus in Epitome Bibliothecæ Gesnerianæ, haberi in Italia Bibliotheca quadam decimum Tomum Commentariorum Origenis in Evangelium Matthæi; item fuisse apud Diegum Hurtadum Venetiis eorundem Commentariorum Tomum 1. (lego X) XI. XII. Quod si par est reliquorum inter se consensus, qualis Regii exemplaris cum Holmiensis, ex uno eodemque Codice descriptos omnes censuerim. Porro levis licet Bellarmini conjectura, qua Commentarios illos ab Origene abjudicat, non tamen *ἀποκεί* prætermittenda est. Sic ait ille in libro De scriptoribus Ec-

D elesticis ubi de Origene: *Tractatus quintus in Matthæum videtur esse Latini auctoris: nam adducens Auctor verba Isaiæ 48. Dominus misit me & spiritus ejus: in Græco, inquit, Spiritus sanctus neutri generis est, non masculini, ut apud nos 3 ubi se inter Latinos numerat. Et si Tractatus quintus Latini auctoris est, non parva suspicio est reliquos etiam Tractatus ejusdem Operis, Latini auctoris esse. Habetur hic Origenis locus Tom. 13. in Matth. 18. p. 323, 324. Quamvis hoc Bellarmini iudicium palam refellat Codicis Græci lectio; ea tamen si careremus, non plus valeret illud adversus hunc Adamantij librum, quam adversus reliquos, quos veterum Interpretum studio Latine redditos legimus: in iis siquidem frequenter ejusmodi occurrunt additamenta Interpretum, suæ linguæ hominibus gratificantium. Legat qui volet pagellas aliquot à Rufino conversas, videbit quam sæpe mantillas similes de suo accudat.*

F Amplior est Vetus Interpretatio Commentariorum Origenis in Matthæum, quam Græcum ullum exemplar manuscriptum: Holmiense quippe omnium, quæ quidem ad meam pervenerint noticiam, prolixissimum, à Matthæi capite 13. vers. 36. ad caput 22. vers. 33. pertinet: prisca autem Interpretatio à Matthæi 16. 13. initium ducens, ad 27. 66. progreditur. Hanc Commentariorum partem in Homilias sive Tractatus 35. librarij male seriatim diviserunt. Recentiore videtur ista divisio temporibus Vincentij Bellovacensis; quippe qui Speculi Doctrinalis libr. 18. cap. 43. libros Origenis sua ætate supersites recensens, cum eos fere commemoret, qui hodieque in Editione Latina comparent, libros in Matthæum viginti sex assignat, corrupta ut dixi exemplaria secutus, quæ totidem pro viginti quinque notabant. Interpretationis auctorem assignare proclive non est. Hieronymus in Prologo Homiliarum Origenis in Lucam scribit nec virum suarum, nec otij, nec laboris fuisse vi-